

چمدان حجاج ایرانی خالی از سوغات سعودی

افزایش قیمت ریال عربستان بازارهای مکه و مدینه را از رونق انداخت...

افزایش قیمت ریال عربستان بازارهای مکه و مدینه را از رونق انداخت

چمدان حجاج ایرانی خالی از سوغات سعودی

می‌گفتیم ارزهای ایران مان را هدر ندهند، پولی که آنها می‌پردازند رونق بازاری می‌شود که صاحبانش کمر به قتل مسلمانان دیگر بسته‌اند، می‌گفتیم چشمشان را باز کنند پولی که صرف خرید کالاهای چینی در بازارهای عربستان می‌کنند، می‌تواند شکم یتیمانی را سیر کند یا برای ساختن بیمارستان و مدرسه و خانه سالمندان هزینه شود یا... می‌گفتیم، می‌گفتیم، می‌گفتیم اما زائران ایرانی گوششان بدهکار نبود و هر سال در موسم حج بازارهای عربستان را لخت می‌کردند. حرف‌های ما در سال‌های گذشته گرچه تأثیری بر رای زائران نداشت، اما امسال تغییرات نرخ دلار، راه ولخرجی را بر آنان بست تا جایی که سازمان حج و زیارت اعلام کرد خریدهای زائران ایرانی در عربستان حدود یک سوم کاهش داشته است.

به گزارش جام‌جم، آخرین گروه از 75 هزار زائری که در فصل عمره امسال به عربستان اعزام شدند نهم آذر به کشور باز می‌گردند. تک این زائران پیش از سفر 300 دلار ارز همراه را در ازای پرداخت معادل ریالی آن از بانک‌ها دریافت کردند که نرخ دولتی مصوبش در آن زمان به ازای هر دلار 1260 تومان بود و البته آنها مجاز بودند در صورت تمایل به خارج کردن ارز بیشتر از کشور، دلار را به نرخ آزاد از بازار خریداری کنند.

تقریباً همزمان با سفر این زائران، نرخ دلار در کشور در حال رشد بی‌سابقه بود و به این ترتیب اگر زائری می‌خواست دلار را از بازار آزاد خریداری کند، باید تقریباً آن را با چهار برابر قیمت دولتی می‌خرید و این وضع باعث شد خیلی‌ها از خرید دلار به نرخ بازار آزاد چشم‌پوشند و با همان 300 دلار ارز همراه، راهی سفر شوند.

نه ساک اضافه، نه بار اضافه نه هواپیمای اضافه!

از قدیم هم گفته‌اند اگر می‌خواهید زیاد خرید نکنید، پول کمتری در جیبتان بگذارید؛ این حکایت امسال برای زائران ایرانی صادق بود و جیب‌های نسبتاً خالی آنها در سفر به عربستان باعث شد از درو کردن بازارها منصرف شوند تا بنجل‌های گرانبه‌ای چینی و آمریکایی روی دست فروشنده‌های سعودی باد کند.

بنیامین شکوه‌فر، مدیر روابط عمومی سازمان حج و زیارت نیز کاهش خریدهای زائران را در موسم حج امسال تأیید می‌کند و به جام‌جم می‌گوید: هر زائر می‌تواند دو ساک همراه خودش داشته باشد، اما امسال بسیاری از زائران فقط یک ساکشان را پر کردند و آن دیگری خالی ماند.

او این سنجش را چگونه انجام داده است؟ سازمان حج و زیارت به هر کدام از زائران دو برچسب مخصوص بار می‌دهد که باید آنها را روی ساک‌هایشان بچسبانند و 36 ساعت پیش از پرواز به متصدیان تحویل دهند. بنابر این اگر زائران ساک‌هایشان را پر نکنند و نخواهند آنها را به قسمت بار هواپیما تحویل دهند، این برچسب‌ها مصرف نمی‌شود. بر اساس مشاهدات مشاور رئیس سازمان حج و زیارت، امسال یک سوم از این برچسب‌ها استفاده نشده باقی مانده است که یعنی زائران 30 درصد کمتر بار با خودشان برده‌اند.

او گواه دیگری هم دارد: ما هر سال ناچار بودیم هنگام بازگشت، هواپیماهای اضافه‌ای را به حمل بار اختصاص دهیم، اما امسال به هواپیمای اضافه نیاز نداشتیم و گزارش‌ها نشان می‌دهد که مسافرانمان پول اضافه بار هم نداشته‌اند.

بازارگردی نکردند

مدیر روابط عمومی سازمان حج اعتقاد دارد که کاهش خرید سوغاتی در موسم حج امسال به علت تبلیغاتی است که آن سازمان و رسانه‌ها برای کاهش خرید در حج انجام داده‌اند؛ اما به نظر نمی‌رسد این تحلیل کاملاً درست باشد، چرا که در سال‌های گذشته نیز رسانه‌ها و سازمان حج و زیارت بارها و بارها به زائران گوشزد می‌کردند که در خرید کردن صرفه‌جویی کنند و با این حال زائران همین که به مکه و مدینه می‌رسیدند هرچه را شنیده بودند فراموش می‌کردند؛ چشم و چراغ فروشنده‌های سعودی می‌شدند و شکم ساک‌هایشان را از خرت و پرت‌های بی‌ارزش پر می‌کردند. حجت‌الاسلام حسین شهامت، استاد حوزه و دانشگاه شاهی است که به

چشم خودش دیده است، ایرانی‌ها امسال در خرید از بازارهای عربستان افراط نکرده‌اند و بر این باور است که تغییر نرخ دلار و کاهش ارزش پول ایران باعث بی‌میلی زائران به خرید سوغاتی شده است. او می‌گوید: امسال هر ریال عربستان، هزار تومان بود، در حالی که پیشتر هر 3-4 ریال سعودی معادل هزار تومان شده بود.

او تأکید می‌کند: باعث تأسف است که تغییر نرخ ارز باعث شده زائران کمتر خرید کنند، در حالی که آنها باید به این باور قلبی برسند که می‌توانند کالاهای مرغوب‌تری را در داخل کشور خریداری کنند و با این استدلال از خریدهای اضافی در بازارهای عربستان خودداری کنند و به خریدن سوغاتی جزئی بسنده کنند.

هاشم زیرک هم زائری است که این گفته‌ها را تأیید می‌کند: بیشتر فروشندگهای عرب، پول ایران را قبول نمی‌کردند و می‌گفتند به دلیل نوسانات شدید هنوز ارزش پول ایران مشخص نیست و نمی‌شود دقیقاً مطمئن شد معادل چند ریال عربستان است و به این ترتیب آنها در روزهای اول هر 600 تومان ایران را معادل یک ریال عربستان در نظر می‌گرفتند، اما بعد از مدتی هر هزار تومان را معادل یک ریال گرفتند و سپس در صرافی‌ها، هر 1100 تومان را!

به گفته این زائر، امسال اجناس بازارهای عربستان هم گران‌تر شده بود، تا حدی که بیشتر زائران به قیمت پرسیدن بسنده می‌کردند، اما نمی‌خریدند.

حجت‌الاسلام حسین احمدی نیز یکی از زائرانی است که وقتی دیده هموطنانش بریز و بیاش را در بازارهای عربستان کنار گذاشته‌اند، سر ذوق آمده است. او تعریف می‌کند که گرچه آمار رسمی سازمان حج و زیارت از کاهش یک سومی بار زائران خبر می‌دهد، اما به نظر می‌رسد این کاهش بسیار بیشتر از آمار رسمی اعلام شده باشد.

احمدی می‌گوید: هر زائر دو ساک دارد که معمولاً داخل یکی از آنها مایحتاجش را برای سفر می‌گذارد و در ساک دیگر خریدهایش را. امسال بیشتر زائران فقط با یک ساک برگشتند که یعنی کمتر از نیمی از آن ساک با سوغاتی پر شده و این نشان می‌دهد خریدها حدود 50 درصد کاهش داشته است.

سجاده‌های کردستان را با سجاده‌های چینی عوض نکنید

احمدی به یاد می‌آورد که از سال‌ها پیش سازمان حج و زیارت قول داده بود بازارچه‌هایی را در فرودگاه مهرآباد راه‌اندازی کند تا حجاج از این بازارچه‌ها سوغاتی بخرند، اما این طرح شکست خورد، چراکه از یک سو در این بازارچه‌ها کالاهایی مانند تلویزیون، ضبط صوت و یخچال فروخته می‌شد که زائران آنها را به عنوان سوغاتی نمی‌خریدند و از سوی دیگر این بازارچه‌ها هنگام بازگشت حجاج به کشور، در فرودگاه برپا می‌شد، در حالی که آنها خریدهایشان را در عربستان کرده بودند و بی‌تاب دیدن بستگان‌شان بودند و فرصت ایستادن و خرید کردن دوباره را نداشتند.

ما هر سال تقریباً در همین زمان، همزمان با بازگشت زائران از حج در گزارش‌ها و یادداشت‌هایمان از اسراف‌کاری می‌گفتیم و امسال اما با خبر خوب کاهش بار زائران آمده‌ایم، هرچند علت این کاهش اعتقاد بسیاری از زائران به کمتر خرید کردن نبوده و نرخ دلار مانع پرسه زدنشان در بازارهای عربستان شده است و این امکان وجود دارد که در سال‌های آینده با تثبیت دوباره نرخ دلار، باز هم زائران ایرانی یاد بازارهای پر زرق و برق سعودی بیفتند، مگر این که به فرموده رهبری ایمانی قلبی بیاورند که #171 بعضی‌ها به عنوان چیز متبرک، از آنجا (عربستان) سوغاتی می‌آورند؛ تبرکی ندارد. این جانمازهایی که در سندج و کردستان خودمان می‌بافند، به مراتب از جانمازهایی که از آنجا می‌آورند بهتر است. برادر خودتان را تقویت کنید، ساخت دست او را که هم زیباتر است، هم بهتر است، بخرید و این را به عنوان سوغاتی بدهید. این را آنجا ببرید و به افرادی که دوست دارید سوغاتی بدهید. همه اجناس خودمان همین طور است؛ حالا من جانماز را مثال زدم که مقدس‌ترین است. اینها را رعایت کنید.»

مریم یوشی‌زاده / گروه جامعه